

Mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện thể dục thể thao đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn

TS. Trần Hiếu; ThS. Nguyễn Thị Thúy Hà

TÓM TẮT:

Mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện thể dục thể thao (TĐTT) đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn là diễn đạt về cách thức hoạt động bộ máy quản lý, điều hành, tổ chức hoạt động hướng dẫn tập luyện TĐTT tại các vùng nông thôn.

Từ khoá: mô hình, tổ chức, hướng dẫn, nông thôn, thể dục thể thao.

ABSTRACT:

Model of organizing and guiding Sport exercise to meet the entertainment needs and health improvement of people in the rural areas is an expression of how to operate and organize of training Sport activities in the rural areas.

Keywords: model, organization, guide, countryside, sports.

Trong những năm qua, cùng với những thành tựu của công cuộc đổi mới, phong trào TĐTT quần chúng đã có bước phát triển và tiến bộ rõ rệt. Nhu cầu tập luyện TĐTT của nhân dân từ các hội viên nông dân đến tầng lớp trí thức, từ thành thị đến nông thôn; số người tập luyện TĐTT thường xuyên và tỷ lệ gia đình thể thao hàng năm đều tăng.

Xây dựng nông thôn mới đã trở thành phong trào rộng khắp trong cả nước, nhờ đó nhiều vùng nông thôn đã đổi mới, đời sống vật chất và tinh thần của người dân đã tăng. Việt Nam là một trong những quốc gia có tỷ lệ xóa đói, giảm nghèo với tốc độ khá nhanh trên thế giới. Trung bình mỗi năm khoảng 2% dân số thoát khỏi hộ nghèo. Mục tiêu đến năm 2020 có 50% số xã đạt chuẩn nông thôn mới.

Xuất phát từ những yêu cầu thực tiễn của cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở”, nhằm đáp ứng nhu cầu tập luyện vui chơi giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân vùng nông thôn. Nhiệm vụ đặt ra cần xây dựng mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TĐTT cho người dân các vùng nông thôn Việt Nam.

1. Xây dựng mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TĐTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn

1.1. Nguyên tắc xây dựng mô hình

- Xây dựng mô hình phải đảm bảo thống nhất về tổ chức quản lý, lãnh đạo, phối hợp giữa các cấp từ Trung ương đến cơ sở.

- Phải đảm bảo những yêu cầu cơ bản của việc thực hiện nhiệm vụ phát triển TĐTT quần chúng đáp ứng nhu cầu phát triển bền vững và nhiệm vụ nâng cao sức

khỏe, đời sống tinh thần của người dân ở các vùng nông thôn Việt Nam.

- Phải phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội trên địa bàn dân cư vùng nông thôn, các văn bản pháp quy của Nhà nước đã quy định, các chủ trương đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước về phát triển TĐTT vùng nông thôn.

- Quy mô xây dựng mô hình là địa bàn vùng nông thôn; là nơi người dân làm nông nghiệp là chủ yếu.

1.2. Các bước thực hiện xây dựng mô hình

- Đánh giá đúng tình hình thực tế: đời sống, các phong tục tập quán, nếp sinh hoạt... của người dân nông thôn.

- Xác định các điều kiện xây dựng mô hình: số lượng môn phổ cập, số người tham gia tập luyện, điều kiện cơ sở vật chất, sân bãi, dụng cụ.

- Làm việc với các cấp ủy đảng, chính quyền, các tổ chức thành viên trên địa bàn yêu cầu phối hợp chỉ đạo và thực hiện, phát động phong trào thi đua “gương điển hình”: thống nhất mục đích, yêu cầu, nội dung; thành lập tổ chức chỉ đạo xây dựng mô hình của xã, tổ chức vận động ở khu dân cư thôn, xóm.

1.3. Triển khai xây dựng mô hình.

- Thành lập Ban quản lý cấp xã để chỉ đạo hoạt động của mô hình. Căn cứ tình hình thực tế của địa phương, Ban quản lý có thể được lồng ghép trong Ban quản lý xây dựng nông thôn mới. Ban quản lý có từ 3-5 thành viên do 01 lãnh đạo Ủy ban nhân dân xã là trưởng ban; phó trưởng ban và các thành viên nhất thiết phải là cán bộ quản lý (phụ trách) văn hóa, thể thao xã.

- Tuyên truyền vận động người dân tham gia tập

luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe cho người dân.

- Tập huấn cộng tác viên cấp xã, cấp thôn (xóm), phụ trách các Câu lạc bộ TDTT trên địa bàn.
- Tổ chức các lớp, nhóm hướng dẫn tập luyện các môn TDTT.
- Tổ chức xây dựng mô hình điểm.
- Tổ chức hướng dẫn tập luyện các môn thể thao theo chương trình và tài liệu hướng dẫn tập luyện TDTT cho người dân vùng nông thôn.

1.4. Mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn.

Căn cứ vào các tiêu chí cần thiết để xây dựng mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân vùng nông thôn. Sau khi tổ chức tọa đàm với các chuyên gia, đề tài đề xuất mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân vùng nông thôn (sơ đồ 1).

Từ mô hình trên, xác định chức năng và nhiệm vụ của các ban trong mô hình như sau:

* Ban điều phối vùng:

- Thành phần: gồm 1 chủ nhiệm (là lãnh đạo Tổng cục Thể dục thể thao, 2 phó chủ nhiệm (là lãnh đạo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh), Sở Văn hóa và Thể thao.

- Chức năng:

+ Phụ trách chung và chịu trách nhiệm toàn bộ kế hoạch, nội dung chương trình, tài liệu hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe cho người dân vùng nông thôn.

+ Ban điều phối vùng có chức năng điều hành toàn bộ các hoạt động, nội dung, tổ chức kế hoạch, chuyên

môn, cơ sở vật chất, tài chính, đối ngoại, tuyên truyền. Căn đối các hoạt động trong chương trình, đồng thời phải đảm bảo các nguyên tắc, tạo ra các điều kiện cần thiết để duy trì và phát triển lâu dài hoạt động của chương trình.

- Nhiệm vụ của ban điều phối vùng:

+ Xây dựng kế hoạch phát triển phong trào TDTT cho các vùng nông thôn.

+ Chỉ đạo soạn thảo các chương trình và tài liệu hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe cho người dân nông thôn, phù hợp với điều kiện tự nhiên, điều kiện kinh tế - xã hội từng vùng.

+ Ban hành các văn bản hướng dẫn, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT cho người dân các vùng nông thôn.

+ Quy hoạch và đề xuất xây dựng cơ sở vật chất, dành đất cho các hoạt động TDTT trong các vùng nông thôn đặc biệt các vùng khó khăn, vùng sâu vùng xa, hải đảo, miền núi.

+ Tổ chức, quản lý chỉ đạo, kiểm tra hoạt động của các lớp, nhóm và đội TDTT ở cơ sở trong chương trình hoạt động.

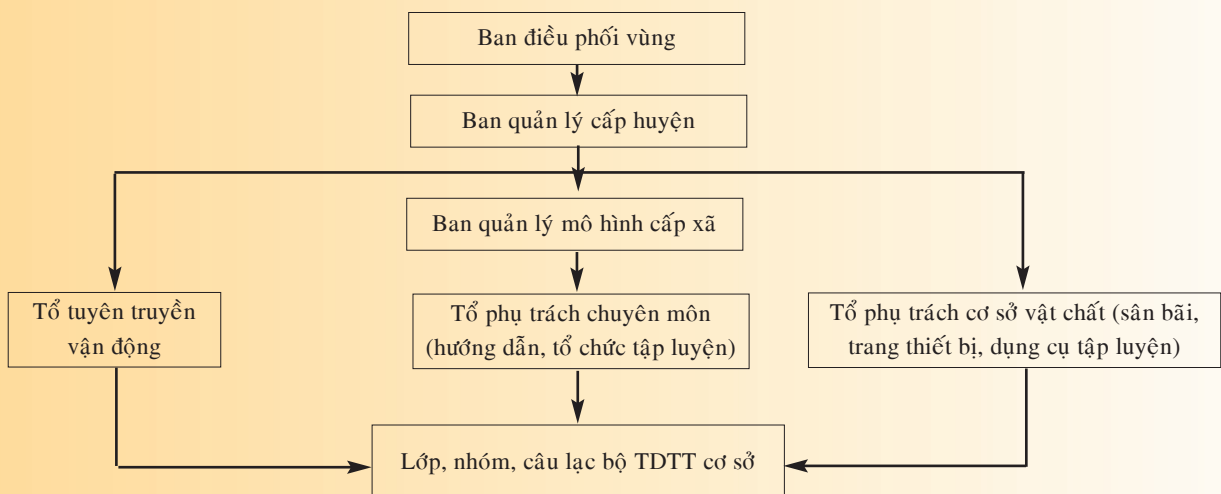
+ Có kế hoạch xây dựng đào tạo bồi dưỡng đội ngũ hướng dẫn viên, cộng tác viên TDTT tại các vùng nông thôn.

* Ban quản lý cấp huyện:

Ban quản lý có nhiệm vụ:

+ Xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện mô hình trên quy mô toàn huyện.

+ Xây dựng kế hoạch hướng dẫn tập luyện TDTT cho từng địa bàn cụ thể; thực hiện tổ chức thi đua phong trào điểm và các giải thi đấu các môn trong chương trình hướng dẫn.

Sơ đồ 1. Mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn

+ Chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra đánh giá mức độ thực hiện phát triển mô hình trên toàn huyện.

* Ban quản lý mô hình tổ chức cấp xã:

Ban quản lý có nhiệm vụ:

+ Xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện mô hình trên quy mô toàn xã.

+ Thành lập các tổ chuyên môn đảm bảo thực hiện triển khai mô hình hướng dẫn tập luyện TDTT tại địa phương.

+ Xây dựng kế hoạch hướng dẫn tập luyện TDTT cho từng địa bàn cụ thể; thực hiện tổ chức thi đua phong trào điểm và các giải thi đấu cấp cơ sở các môn trong chương trình hướng dẫn.

+ Báo cáo số liệu cụ thể, điều chỉnh các hoạt động cho phù hợp với điều kiện cụ thể.

- Thành phần:

+ Tổ tuyên truyền vận động: gồm 1 tổ trưởng, 1 phó và 3-5 thành viên có trình độ chuyên môn, hiểu biết về công tác và nhiệm vụ phát triển TDTT.

+ Tổ phụ trách cơ sở vật chất (sân bãi, trang thiết bị, dụng cụ tập luyện): gồm 1 tổ trưởng, 1 phó, 1 đến 2 thành viên.

+ Tổ phụ trách chuyên môn (hướng dẫn, tổ chức tập luyện): gồm 1 tổ trưởng, 2 phó tổ trưởng; là những người biết chơi, hiểu rõ luật, cách thức tổ chức tập luyện và thi đấu các môn thể thao trong chương trình hướng dẫn; thành viên trong tổ phụ trách chuyên môn phải có chứng chỉ tập huấn kiến thức về TDTT do xã hoặc các cấp cao hơn tổ chức.

- Nhiệm vụ của các tổ:

+ Tổ tuyên truyền vận động:

Có nhiệm vụ xây dựng chính sách khuyến khích người dân tham gia hoạt động TDTT

Có trách nhiệm tuyên truyền vận động thu hút đông đảo quần chúng tham gia vào các hoạt động TDTT.

+ Tổ phụ trách cơ sở vật chất:

Đảm bảo phát triển cơ sở vật chất để các lớp, nhóm, đội đại diện tập luyện thường xuyên.

Có trách nhiệm sắp xếp sân bãi cho các lớp, các nhóm tập luyện.

+ Tổ phụ trách chuyên môn (hướng dẫn, tổ chức tập luyện):

Có trách nhiệm xây dựng đào tạo đội ngũ hướng dẫn viên, trọng tài các môn, các nội dung trong chương trình hướng dẫn tại địa phương.

Mở các lớp bồi dưỡng kiến thức chuyên môn về thể thao.

Chịu trách nhiệm thành lập các lớp, các nhóm tập.

Chịu trách nhiệm hướng dẫn, tổ chức tập luyện các môn, các nội dung trong chương trình hướng dẫn theo tài liệu chuyên môn.

Thường xuyên duy trì tổ chức các hình thức giao lưu, thi đấu giữa các địa bàn trên phạm vi xã.

Xây dựng kế hoạch tổ chức thi đấu các giải thường niên hàng năm.

* Các lớp, các nhóm tập luyện, các đội, các câu lạc bộ thể thao cơ sở:

- Thành phần: là người dân sinh sống tại địa phương;

- Nhiệm vụ: tham gia đầy đủ các buổi tập luyện, duy trì tập luyện thường xuyên; vận động các quần chúng khác cùng tham gia tập luyện.

1.5. Kiểm tra, sơ kết thực hiện mô hình hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân vùng nông thôn.

- Trung tâm văn hóa thể thao thực hiện tổng kết báo cáo tình hình triển khai thực hiện mô hình.

- Phòng Văn hóa, thể thao huyện thực hiện tổng kết báo cáo lên cấp tỉnh.

- Ban điều phối chương trình thực hiện tổng kết, kiểm tra đánh giá tình hình thực hiện lên cấp trung ương.

2. Quy trình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn

Quy trình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT cho người dân nông thôn ở cơ sở nhất thiết phải tuân thủ những nguyên tắc của giáo dục thể chất. Những người tổ chức và hướng dẫn tập luyện phải có trình độ chuyên môn nhất định về các môn, các nội dung hướng dẫn theo quy định của pháp luật; đó là những quy định tại các thông tư về tiêu chuẩn chuyên môn của công tác viên, hướng dẫn viên thể thao; những điều kiện về cơ sở vật chất, sân bãi trang thiết bị phù hợp cho từng môn thể thao.

Trên cơ sở phân tích các điều kiện đảm bảo để thực hiện chương trình hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân nông thôn. Đề tài xây dựng quy trình tổ chức hướng dẫn gồm 4 bước sau:

Bước 1: Công tác chuẩn bị

- Nghiên cứu kỹ về nhu cầu tập luyện TDTT của người dân tại địa phương.

- Chuẩn bị hướng dẫn viên TDTT.

- Chuẩn bị cơ sở vật chất (sân bãi, dụng cụ, trang thiết bị) tập luyện.

Bước 2: xây dựng kế hoạch tổ chức tập luyện

Thực chất của bước này là lên kế hoạch và phát triển thực hiện chương trình hướng dẫn:

- Lập kế hoạch tổ chức hướng dẫn trên diện rộng hoặc khoanh vùng từng địa bàn.

- Thứ tự hướng dẫn cho toàn bộ chương trình: cụ thể từng môn, từng nội dung trong chương trình.

- Hình thức và phương pháp hướng dẫn tập luyện

Bảng 1. Mẫu đánh giá thực hiện mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân vùng nông thôn

TT	Nội dung	Số lượng	Tỷ lệ	Đánh giá của cán bộ phụ trách
I	Tiêu chí chuyên môn			
1	Số người tập luyện TDTT thường xuyên			
2	Số gia đình thể thao			
II	Tổ chức cán bộ			
1	Ban quản lý Văn hóa-Xã hội- TDTT xã			
2	Hội đồng TDTT xã			
3	Nhà văn hóa			
4	Số đội, nhóm, lớp, CLB TDTT cơ sở được thành lập trong triển khai mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT ở cơ sở			
5	Cộng tác viên TDTT			
6	Hướng dẫn viên TDTT			
7	Số giải tổ chức thi đấu TDTT cơ sở (các môn trong chương trình hướng dẫn)			
8	Số đội tham gia thi đấu (các môn trong chương trình hướng dẫn)			

- Giao phân công cho cụ thể hướng dẫn viên.
- Thời gian thực hiện.

- Mục tiêu đạt được trong chương trình: số lượng môn phổ cập; các lớp, nhóm, tụ điểm được hình thành trong quá trình thực hiện chương trình.

Bước 3: tổ chức hướng dẫn tập luyện.

- Thành lập các lớp, các nhóm, các câu lạc bộ tập luyện theo từng môn, từng nội dung trong chương trình hướng dẫn tập luyện TDTT cho người dân vùng nông thôn.

- Phổ biến yêu cầu, cách thức (hình thức), các lưu ý liên quan đến môn tập luyện.

- Tổ chức hướng dẫn khởi động trước tập luyện và thả lỏng sau tập luyện.

- Thực hiện hướng dẫn kỹ thuật, nội dung tập luyện

- Triển khai tập luyện: yêu cầu người tham gia tập luyện vận dụng những kiến thức vừa tiếp thu để thực hiện bài tập. Hoạt động này có thể thực hiện qua hoạt động cá nhân rồi đến hoạt động nhóm để có thể sửa lỗi, hình thành động tác giúp quá trình tập luyện thêm hiệu quả.

Bước 4: đánh giá thực hiện chương trình hướng dẫn tập luyện

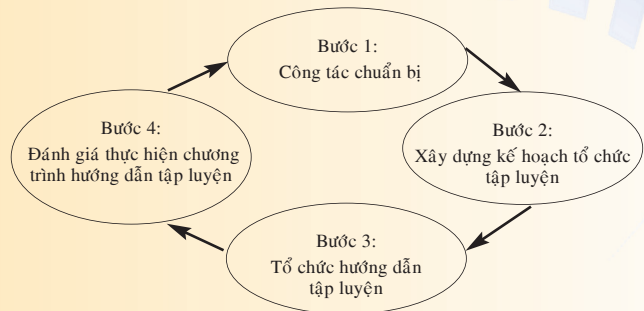
- Phản ứng của người dân trên địa bàn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chỉ thị số 36-CT/TW ngày 24-3-1994 Ban Bí thư TW Đảng ra về Công tác TDTT trong giai đoạn mới.
2. Chỉ thị 17/CT-TW của Ban bí thư Trung ương Đảng về phát triển Thể dục thể thao đến 2010
3. Nghị quyết 08-NQ/TW, ngày 01/12/2011 của Bộ Chính trị “về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, tạo bước phát triển mạnh mẽ về TDTT đến năm 2020”.

(Nguồn: đề tài khoa học và công nghệ cấp Bộ “Nghiên cứu xây dựng chương trình và tài liệu chuyên môn hướng dẫn tập luyện Thể dục thể thao đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân ở nông thôn”)

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 24/4/2019; ngày phản biện đánh giá: 16/6/2019; ngày chấp nhận đăng: 11/7/2019)

Sơ đồ 2. Quy trình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT cho người dân nông thôn

- Kết quả thực hiện chương trình hướng dẫn theo tài liệu.

- Nhu cầu tập luyện của người dân trên địa bàn.

3. Kết luận

Mô hình tổ chức hướng dẫn tập luyện TDTT đáp ứng nhu cầu giải trí và nâng cao sức khỏe của người dân vùng nông thôn cần đảm bảo tính đơn giản, tinh gọn, dễ thực hiện và truyền tải được nội dung chương trình đến đông đảo quần chúng nhân dân. Kết hợp hài hòa giữa quản lý nhà nước và cách thức triển khai thực hiện nhằm phổ cập sâu rộng các môn thể thao phổ cập mang tính chất quần chúng giúp nâng cao đời sống vật chất cũng như đời sống tinh thần cho người dân các vùng nông thôn.